

MICHELLE MORAN

KLEOPATRINA
KĆI

Prevela s engleskoga
Andrea Milanko

PRVO POGLAVLJE

Aleksandrija

12. KOLOVOZA, 30. G. PR. KR.

Dok smo čekali dolazak vijesti, igrali smo se kockama. Iako su mi kocke od bjelokosti zapele u dlanovima, u bacanju sam dobila par jedinica. »Zmijske oči«, rekla sam hladeći se dlanom. U šestom mjesecu nije neobično da se egipatski dvor skloni u aleksandrijsku palaču. No premda su morski povjetarci rashlađivali mramorne dvorane i malo olakšavali sparinu naleglu na gradove poput Memfisa i Tebe, vrućina je i dalje bila nepodnošljiva.

»Ti si na redu«, rekao je Aleksandar. Kad se majka nije obazrela, ponovio je: »*Meter*, ti si na redu.«

No nije slušala. Licem se okrenula prema moru, prema svjetioniku naših predaka koji je bio sagrađen na otoku Farosu prema istoku. Bili smo najveća obitelj na svijetu i svoju smo lozu mogli pratiti do Aleksandra Makedonskog. Prođe li dobro očeva bitka protiv Oktavijana, Ptolomejevići bi mogli vladati još tristo godina. No nastave li se njegovi gubitci...

»Selena«, požalio mi se brat kao da ja mogu privući majčinu pozornost.

»Ptolomeju, uzmi kocke«, rekla sam oštro.

Ptolomej, koji je imao samo šest godina, nacerio se: »Ja sam na redu?«

»Jesi«, slagala sam, a kad se nasmijao, glas mu je odjeknuo tihim dvoranama. Pogledala sam Aleksandra i — možda zbog toga što smo blizanci — znala sam što misli. »Sigurna sam da nas nisu ostavili«, šapnula sam.

»Što bi učinila da si sluga i da znaš da stiže Oktavijanova vojska?«

»Ne znamo dolazi li njegova vojska!« obrecnula sam se, no kad je zvuk sandala zatoptao hodnicima, majka je napokon pogledala prema nama.

»Selena, Aleksandre, Ptolomeju, vratite se!«

Napustili smo igru i popeli se na krevet, no to su bile samo njezine sluškinje Ira i Karmion.

»Što? Što je?« uzviknula je majka.

»Skupina vojnika!«

»Čiji su ljudi?«

»Vašeg supruga«, viknula je Karmion. U našoj je obitelji bila dvadeset godina i nikad je nisam vidjela da plače. Pošto je zatvorila vrata, vidjela sam da su joj obrazi vlažni: »Nose vijesti, Vaše Veličanstvo, bojim se da...«

»*Da to nisam čula!*« Majka je nakratko zatvorila oči: »Samo mi reci. Je li mauzolej pripremljen?«

Ira je suzbijala suze i kimnula: »Upravo unose posljednje dragocjenosti iz palače. I... i lomača je priređena baš kako ste htjeli.«

Uhvatila sam Aleksandra za ruku: »To ne znači da ih otac neće suzbiti. Ima se zašto boriti.«

Aleksandar je proučavao kocke na dlanovima: »Kao i Oktavijan.«

Oboje smo pogledali majku, egipatsku kraljicu Kleopatru VII. Po cijelom kraljevstvu štovali su je kao božicu Izidu, a kad bi za to bila raspoložena, odijevala se kao Afrodita. No za razliku od prave božice, ona je bila smrtnica i iz njezinih sam mišića tijela mogla iščitati da se boji. Kad je netko pokucao na vrata, ukočila se. Iako smo čekali upravo to, majka je oklijevala prije nego što je odvrtila, promatrajući po redu svako od svoje djece. Pripadali smo Marku Antoniju, no od oca je samo Ptolomej naslijedio zlatnu kosu. Aleksandar i ja bili smo majčine puti, imali smo tamne kestenjaste kovrče i jantarne oči. »Kakve

god bile vijesti, šutite«, upozorila nas je. A kad je majčin glas smireno zazvao »Naprijed«, zadržala sam dah.

Pojavio se jedan od očevih vojnika i nevoljko se susreo s njezinim pogledom.

»Što je?« zatražila je. »Je li Antonije? Reci mi da nije ozlijeđen.«

»Nije, Vaše Veličanstvo.«

Majka je od olakšanja uhvatila bisere oko vrata.

»No Vaša je flota odbila sudjelovati u bitci i Oktavijanovi će ljudi stići ovamo do sumraka.«

Aleksandar je duboko udahnuo, a ja sam rukom prekrila usta.

»Cijela naša flota se predala?« Povisio joj se glas. »Moji ljudi odbili su se boriti za svoju kraljicu?«

Mladi se vojnik promeškoltio na nogama: »Tu su još četiri legije pješništva...«

»I hoće li četiri legije držati u šahu cijelu Oktavijanovu vojsku?« uzviknula je.

»Neće. Zbog toga morate bježati...«

»A kamo bismo po tebi mogli poći?« upitala je. »U Indiju, Kinu?« Vojnik je raskolačio oči, a Ptolomej, koji je bio pokraj mene, počeo je cviljeti. »Naredi preostalim vojnicima da nastave puniti mauzolej«, naložila mu je. »Svim dragocjenostima u palači.«

»A vojskovođa, Vaše Veličanstvo?«

Aleksandar i ja pogledali smo majku. Hoće li opozvati oca? Hoćemo li se zajednički oduprijeti Oktavijanovoj vojsci?

Donja joj je usna zadrhtala. »Neka se Antoniju javi da smo mrtvi.«

Oteo mi se uzdah, a Aleksandar je očajnički viknuo: »*Meter*, ne!« No majčin ga je ljutiti pogled prostrijelio s drugog kraja odaje. »Što će pomisliti otac?« uzviknuo je.

»Pomislit će da se nema čemu vratiti.« Majčin glas postao je grub. »Pobjeći će iz Egipta i spasiti se.«

Vojnik je oklijevao. »A što namjerava učiniti Vaše Veličanstvo?«

Osjetila sam kako mi suze peku oči, no ponos mi je branio plakati. Samo djeca plaču, a ja imam već deset godina.

»Ići ćemo u mauzolej. Oktavijan misli da može ušetati u Egipat i ubrati blago Ptolomejevića iz moje palače kao da je grožđe. No prije ću sve spaliti do temelja nego mu dopustiti da ga dotakne! Pripremite dvije kočije.«

Vojnik se požurio učiniti kako mu je naređeno; po hodnicima palače sluge su već počele bježati. Aleksandar je vikao za njima kroz otvorena vrata: »Kukavice! *Kukavice!*« No nitko za to nije mario. Žene su bježale samo s odjećom na sebi znajući da jednom kad stigne Oktavijanova vojska, neće biti milosti. Vojnici su iz svake odaje odnositi skupocjene predmete, ali nije se moglo zajamčiti da će završiti u mauzoleju.

Majka se obratila Karmion: »Ne trebaš ostati. Nitko ne zna što će se večeras dogoditi.«

Karmion je hrabro odmahнула glavom: »Tada se zajedno suočimo s neizvjesnošću.«

Majka je pogledala Iru. Ona je imala samo trinaest godina, ali joj je pogled bio odlučan: »I ja ću ostati.«

»Onda se moramo spremati. Aleksandre, Selena, uzmite samo jednu vreću!«

Trčali smo kroz hodnike kad se Aleksandar iznenada zaustavio pred mojom odajom.

»Bojiš li se?«

Prestrašeno sam kimnula. »A ti?«

»Mislim da Oktavijan neće nikoga ostaviti na životu. Godinu dana mu se opiremo i sjeti se što se dogodilo gradu Metulumu¹.«

»Sve je potpaljeno. Čak i stoka i žitna polja. Ali nije zapalio Segestiku². Kad ju je Oktavijan osvojio, poštedio je tamošnje ljude.«

»A njihove vladare?« usprotivio se. »Sve ih je pobio.«

»No zašto bi rimska vojska nudila djeci?«

»Jer nam je otac Marko Antonije!«

»A Cezarion?« uzbudila sam se.

¹ Glavni japodski grad, povjesničari se ne slažu gdje se točno nalazio, pretpostavke su da je bio u blizini brinjskog kraja, (op. prev.).

² Segestika je bila također japodsko naselje, današnji Sisak, (op. prev.).

»Sin je Julija Cezara. On je u najvećoj opasnosti. Što misliš zašto ga je majka otpravila?«

Pretpostavila sam kako brat bježi prema Indiji. Kako će nas opet pronaći? »A Antil?« tiho sam upitala. Iako je otac imao djecu s prvim četirima suprugama i možda još s tucetom ljubavnica, Antil je bio jedini polubrat za kojega smo znali.

»Ako je Oktavijan okrutan kako se priča, pokušat će ubiti i Antila. No možda će tebi poštedjeti život. Ti si djevojčica. A možda kada shvate koliko si pametna...«

»Pa što će mi pamet kad ih to ne može zaustaviti?« Suze su mi potekle iz kutova očiju i više nisam marila za to što je djetinjasto plakati.

Aleksandar me obavio rukom oko ramena i kad nas je Ira ugledala kako stojimo na hodniku, viknula je: »Nemamo vremena. Pođite se spremati!«

Stupila sam u svoju odaju i odmah počela tražiti crtanku. Zatim sam vreću napunila bočicama tinte i nepovezanim listovima papirusa. Kad sam se osvrnula prema vratima, ondje je već stajao Aleksandar s majkom. Grčki je hiton zamijenila tradicionalnom odjećom egipatske kraljice. Prozračna haljina od plave svile padala joj je do poda i ogrlice od morskih bisera blistale su joj na vratu. Na čelu je nosila zlatnu Izidinu krunu sa strvinarom. Njezina pojava bila je magična mješavina plavog i zlatnog. Iako je trebala zračiti pouzdanjem jedne kraljice, pogled joj je nervozno skakao s jednog sluga na drugog koji su trčali hodnicima.

»Kucnuo je čas«, rekla je brzo.

Tucet vojnika vukao se za nama i pitala sam se što će biti s njima kad odemo. Ako imaju toliko pameti, položiti će oružje, no ni to im neće biti jamstvo da će ih se poštedjeti. Otac je rekao da Oktavijan ubije svakoga tko mu se suprotstavi — da bi ubio i rođenu majku ako bi mu ukaljala ime.

U dvorištu su nas čekale dvije kočije.

»Vozi se sa mnom«, rekao je Aleksandar. Nas dvoje dijelili smo kočiju s Irom; kad su konji pobrzali, brat me je uhvatio za ruku. Žurili smo se kroz vratnice i iz Kraljevske sam luke čula galebove kako se dozivaju obrušavajući se i zaranjajući uz valove koji se lome uz obalu. Udahnula sam slani zrak pa naglo izdahnula kad su mi se oči okrenule

prema blistavom suncu. Tisuće Aleksandrijaca izašle su na ulice. Brat je pojačao stisak. Ni po čemu se nije dalo naslutiti što bi ljudi mogli učiniti. No stajali su mirno kao ukopani, postrojeni uz obje strane ceste koja je vodila od palače do mauzoleja. Promatrali su naše kočije u prolazu, zatim su jedan po jedan po jedan kleknuli na tlo. Iri se jecaj oteo s usana, a Aleksandar se okrenuo prema meni.

»Trebali bi se dati u bijeg! Trebali bi bježati odavde što dalje mogu!«

»Možda ne vjeruju da stiže Oktavijanova vojska.«

»Sigurno znaju. Cijela palača zna.«

»Onda ostaju zbog nas«, shvatila sam. »Misle da će bogovi uslišiti naše molitve.«

Brat je odmahnuo glavom.

Kupola mauzoleja naše obitelji uzdizala se visoko na horizontu, smještena uz rub mora na rtu Lochiasu. U ljepša vremena došli bismo ovamo promatrati graditelje u poslu, a sad sam se trudila zamisliti kako će biti bez buke čekića i pjevušenja muškaraca. *Pusto*, pomislila sam, *i zastrašujuće*. Iznutra je dvorana sa stupovima vodila prema odaji gdje su bili položeni majčin i očev sarkofag. Iz te prostorije uspinjalo se stubište prema gornjim odajama, do kojih je dopiralo sunce kroz otvorene prozore. No sunce nikad nije dopiralo do donjih prostorija pa sam zadrhtala na pomisao da ćemo ući u njih. Konji su se naglo zaustavili pred drvenim vratima i vojnici su se razdvojili da propuste našu obitelj.

»Vaše Veličanstvo.« Kleknuli su pred kraljicu: »Što nam je činiti?«

Majka je pogledala najstarijega ravno u oči: »Ima li nade da ih porazimo?« očajnički je upitala.

Vojnik je oborio pogled: »Žao mi je, Vaše Veličanstvo.«

»Onda odlazite!«

Muškarci su ustali zabezeknuti: »A... a rat?«

»*Koji rat?*« majka je upitala gorko. »Oktavijan je pobijedio, i dok moj narod pada ničice pred njim i klanja mu se, ja ću ovdje čekati pregovore o uvjetima predaje!« Sa suprotne strane dvorišta svećenice su počele vrištati o tome kako se približavaju Oktavijanovi vojnici i majka se obratila Aleksandru: »Unutra!« viknula je. »Svi unutra!«

Osvrnula sam se prema našim vojnicima, lica su im bila tužna. U mauzoleju je nestalo ljetne vrućine i oči su mi se polako navikavale na tamu. Svjetlost s otvorenih vrata osvjetljavala je blago koje je bilo preneseno iz palače. Zlatni i srebrni novčići blistali su u škrinjama od bjelokosti, a rijetko biserje razasulo se po masivnom krevetu od cedrovine koji je bio položen između sarkofaga. Ira je drhtala u dugom lanenom plaštu, i dok je Karmion proučavala hrpe drvlja posložene ukруг dvorane, oči su joj zasuzile.

»Zatvorite sva vrata«, brzo je rekla majka. »Zakračunajte ih što čvršće možete!«

»A što s Antilom?« brinuo se Aleksandar. »Borio se...«

»Pobjegao je s tvojim ocem!«

Kad su se vrata treskom zatvorila, Ira je povukla metalni kračun na mjesto. Najednom je nastupila tišina. Samo je pucketanje baklji ispunjavalo odaju i Ptolomej je počeo plakati.

»Tiho!« obrecnula se majka.

Pristupila sam krevetu i podignula Ptolomeja u naručje: »Ne trebaš se ničega bojati«, uvjerala sam ga. »Pogledaj«, dodala sam nježno, »svi smo ovdje.«

»Gdje je *pater*?« plakao je.

Pogladila sam ga po ruci. »Pater stiže.«

No znao je da lažem i plač mu se pojačao do visokog piska od prestravljenosti: »*Pater!*« cvilio je. »*Pater!*«

Majka je prešla preko odaje do kreveta i opalivši ga po lišću, natjerala ga u muk. Njezina ruka ostavila je trag na nježnom obrazu i Ptolomeju je usna zadržtala. Prije nego što je ponovo briznuo u plač, Karmion mi ga je uzela iz naručja.

»Žao mi je«, rekla sam brzo. »Pokušala sam ga umiriti...«

Majka se uspela mramornim stubištem do drugoga kata pa sam se pridružila Aleksandru na najdonjoj stubi. Odmahivao mi je glavom. »Vidiš što se dogodi kad pokušaš biti nježna? Trebala si ga pljusnuti.«

»Još je *dijete*.«

»A majka se bori za krunu. Što misliš kako joj je kad ga čuje dok plače za ocem?«

Rukama sam objumila koljena i gledala hrpu ugaraka: »Neće ona potpaliti mauzolej. Samo želi zastrašiti Oktavijana. Kažu da njegovi vojnici nisu dobili plaću godinu dana. Ona mu treba. Treba mu sve ovo.«

No brat ništa nije rekao. U rukama je držao par kocaka, neprestano ih prevrćući.

»Prestani«, rekla sam razdražljivo.

»Trebala bi poći k njoj.«

Usmjerila sam pogled na stube prema drugom katu gdje je majka sjedila na drvenoj izrezbarenoj ležaljci. Svilena joj je haljina lepršala na toplom povjetarcu, zurila je u pučinu. »Bit će ljuta.«

»Nikad se ne ljuti na tebe. Ti si njezina *Lunica*.«

Dok je Aleksandar Helios ime dobio po Suncu, ja sam ime došla po Mjesecu. Oklijevala sam.

»Ne možeš je pustiti da ondje sjedi sama, Selena. Boji se.«

Uspela sam se stubama, no majka se nije okrenula. Skupine perlica blistale su joj u pletenicama, a iznad njih je kruna sa strvinarom kljunom pokazivala prema pučini kao da je željela odskočiti i poletjeti. Pridružila sam joj se na ležaljci i shvatila u što se zagledala. Široki komad morskog plavetnila bio je istočkan stotinama napetih jedara. Svi su se kljunom usmjerili prema Luci sretnih povrataka. Nije bilo bitke. Ni otpora. Prije godinu dana naša je flota doživjela strašan poraz kod Akcija i sada su se svi predali.

»On je *dečko*«, rekla je ne gledajući me. »Ako misli da može preuzeti Antonijevu polovicu Rima, tada je budala. Nije se rodio veći čovjek od Julija, a Rimljani su ga ostavili mrtva na podu Senata.«

»Mislila sam da je otac najveći čovjek u Rimu.«

Majka se okrenula. Oči su joj bile tako svijetlosmeđe boje da su gotovo izgledale kao da su od zlata. »Juliju je moć bila draža od svega. Tvoj otac ljubi samo vino i utrke kočijama.«

»I tebe.«

Objesili su joj se kutovi usana. »Da.« Ponovo se zagledala u pučinu. Sudbinu Ptolomejevića more je prvi put odredilo kad je umro Aleksandar Veliki. Kako se carstvo raspalo, njegov polubrat Ptolomej otplovio je u Egipat i proglasio se kraljem. Sada nam je to isto more

opet mijenjalo sudbinu. »Dala sam Oktavijanu naslutiti da sam voljna pregovarati. Čak sam mu poslala svoje žezlo, ali mi ništa nije dao zauzvrat. Neće se obnoviti Teba«, majka je nagovijestila. Šesnaest godina prije njezina rođenja Tebu je razorio Ptolomej IX. kad su se Tebanci pobunili. San joj je bio da je obnovi. »Danas mi je posljednji dan na egipatskom prijestolju.«

Ravnodušnost u njezinu glasu ulijevala je strah. »Čemu se onda više možemo nadati?« upitala sam.

»Kažu da je Oktavijana odgojila Julijeva sestra. Možda će htjeti na prijestolju Julijeva sina.«

»No što misliš gdje je sad?«

Znala sam da je zamišljala Cezariona, njegova široka ramena i prekrasan osmijeh. »U Bereniki³ sa svojim učiteljem i čeka brod da ga odvede u Indiju«, ponadala se. Nakon bitke kod Akcija moj je najstariji brat pobjegao, a kraljevna Jotapa, koja je bila obećana za brak s Aleksandrom, pobjegla je natrag u Mediju. Bili smo poput lišća koje raznosi vjetar. Majka je ugledala moj izraz lica i skinula svoju ogrlicu od ružičastih morskih bisera. »Selena, ovo me je uvijek štitilo. Želim da odsad štiti tebe.« Nataknula mi ju je preko glave, a njezin zlatni privjesak s malim draguljima oniksa bio je hladan na dodir s grudima. Odjednom je majka uspravila leđa na drvenoj ležaljci. »Što je to?«

Zadržala sam dah i u lomljavi valova začula sam muškarce kako lupaju po vratima ispod nas.

»Je li to on?« viknula je majka. Slijedila sam je do podnožja stubišta idući za svilenom povlakom njezine haljine. Aleksandar je bio pred vratima, pepeljasta lica.

»Nije. To je otac.« No ispružio je ruke i prije nego što mu se približila. »Rekao je da se pokušao ubiti, *meter*. Umire!«

»Antonije!« majka je kriknula i prislonila lice na metalnu rešetku vrata. »Antonije, što si to učinio?« Aleksandar je stajao kraj mene i premda nismo čuli očeve riječi, majka je odmahivala glavom. »Ne... Ne mogu... Otvorim li vrata, svaki od tvojih vojnika može nas uzeti za taoce.«

³ Berenika (danas Medinet-el Haras), drevna egipatska luka na zapadnoj obali Crvenog mora, (op. prev.).

»*Molim te!*« zaplakao je Aleksandar. »Umire!«

»Ali ako otvori vrata...« načela je Karmion.

»Onda kroz prozor«, uzviknula sam.

Majka se toga već dosjetila. Žurila se uza stube i nas petero brzo smo joj bili za petama. Mauzolej nije bio dovršen budući da nitko nije ni sanjao da bi nam uskoro mogao zatrebati. Radnici su za sobom ostavili alat i majka je viknula: »Aleksandre, uže!«

Valovi su se lomili pod istočnim prozorima, no ona je širom otvorila rebraste kapke na prozoru koji je gledao na Izidin hram. Ne znam koliko je majci trebalo da izvede nepojmljivo. Naravno, pomogli su joj Aleksandar i Ira. No kad je dolje očeva zakrvavljena nosiljka bila pričvršćena za užad, ona ga je podignula preko dvaju katova na pod mauzoleja.

Stajala sam leđima naslonjena na zid i premda sam znala da je mramor sigurno hladan, to nisam osjećala. Iščeznuo je sretni zvuk galebova i više nije bilo ni valova ni vojnika, pa ni slugu. Postojao je samo otac i mjesto gdje si je zarinuo vlastiti mač među rebra. Čula sam Aleksandrovo isprekidano disanje, no nisam ga vidjela. Vidjela sam samo majčine ruke koje su izišle zakrvavljene ispod očeve tunike.

»Antonije«, plakala je. »*Antonije!*« Prislonila mu je obraz na prsa. »Znaš li što je Oktavijan obećao nakon bitke kod Akcija? Da će mi, naručim li tvoje ubojstvo, dopustiti da zadržim prijestolje. No odbila sam to učiniti. Odbila sam!« Obuzimala ju je neuračunljivost. »A sada... što si to napravio?«

Kapci su mu zatirali. Nikad oca nisam vidjela u boli. Bio je Dioniz, izvan ovoga svijeta, u usporedbi s drugim muškarcima od svih veći, brži, jači, smijeh mu je bio glasniji i osmijeh širi. No sad mu je lijepi preplanuli izgled probljedio i kosa bila mokra od obilnog znoja. Izgledao mi je strano bez uobičajene grčke haljine i lovorova vijenca, kao rimski vojnik smrtnik koji teškom mukom pokušava govoriti. »Rekli su da si mrtva...«

»Jer sam im tako rekla. Kako bi *pobjegao*... a ne kako bi se ubio. Antonije, još nije kasno.« No svjetlo mu je u očima gubilo jačinu.

»Gdje su moji Sunce i Luna?« šapnuo je.

Aleksandar me je poveo. Mislim da bez njegove pomoći sama ne bih bila uspjela prijeći odaju.

Očeve oči pale su na mene. »Selena...« Udahnuo je duboko nekoliko puta. »Selena, hoćeš li ocu donijeti vina?«

»*Pater*, u mauzoleju nema vina.« No otac kao da nije razumio moje riječi.

»Dobrog vina iz Kiosa«, nastavio je, a majka je jecala. »Ne plači.« Nježno joj je dotaknuo pletenice. »Napokon postajem Dioniz.« Majka je glasno ridala i ostalo mu je taman toliko snage da je uhvati za ruku.

»Trebam te živa«, preklinjala je, no otac je sklopio oči. »Antonije!« kriknula je. »*Antonije!*«

S druge strane vrata naše grobnice čula sam kako se približavaju rimski vojnici. Njihovo se pjevanje prenosilo iznad mora i majka se držala očeva tijela privivši ga uz grudi, utječući se Izidi da ga vrati u život.

»Što je to?« Aleksandar je upitao prestrašeno.

»*Evocatio*«, šapnula je Karmion. »Oktavijanovi vojnici zazivaju naše bogove da prijeđu na njihovu stranu i prihvate ih kao zakonite vladare.«

»Bogovi nas *nikad* neće napustiti!« viknula je majka, bijesom prestrašivši Ptolomeja. Zakopao je glavu u Karmionino krilo kad je majka ustala. Očeva krv zamrljala joj je plavu svilenu haljinu promočivši joj do grudi, ruku, pa čak i pletenica. »Dolje«, zapovjedila je. »Pokušaju li razbiti vrata, zapalit ćemo svaki komad drveta u toj odaji!«

Očevo tijelo ostavili smo na nosiljci, no okrenula sam se da se uvjerim kako se ne miče.

»Nema ga više, Selena«, brat je plakao.

»Ali što ako...«

»*Nema ga*. A samo bogovi znaju što je s Antilom.«

Osjetila sam kako me steže u grlu, kao da mi više nije dostajalo zraka. Na vrhu stubišta majka je predala bodeže Karmion i Iri. »Ostanite ovdje i pazite na prozore«, naredila je. »Probiju li se silom, znate što vam je činiti!«

Braća i ja slijedili smo majčine krvave stope na prvi kat. Izvana su vojnici lupali na vrata i licem se, jedan po jedan, naguravali uz uski raspor.

»Stanite iza mene«, majka nas je uputila.

Učinili smo kako nam je rekla; nokte sam zarila u Aleksandrovu ruku dok je majka pristupala vratima. Začulo se prigušeno mrmorenje glasova kad se pojavila pred otvorenom rešetkom, zatim joj je neki muškarac s druge strane vrata poručio da se preda. Uspravila je bradu kako bi karneolske oči strvinala ravno gledale u rimskog vojnika. »Predat ću se«, rekla mu je kroz željezne rešetke, »kad mi Oktavijan dade riječ da će Cezarion vladati egipatskim kraljevstvom.«

Približili smo se vratima kako bismo čuli vojnikov odgovor.

»To vam ne mogu zajamčiti, Vaše Veličanstvo. No možete imati povjerenja da će se Oktavijan prema vama odnositi s dužnim poštovanjem i dobrohotnošću.«

»Ne marim za dobrohotnost!« viknula je. »Cezarion je sin Julija Cezara i zakoniti nasljednik ovoga prijestolja. Ptolomejevići vladaju Egiptom gotovo tristo godina. Što hoćete? Rimsku vlast? Zapaliti Aleksandrijsku knjižnicu i ubijati po ulicama najvećega grada na svijetu? Mislite li da će narod to dopustiti?«

»Vaš se narod već požurio kako bi pokazao odanost caru Oktavianu.«

Majka se zanjihala prema natrag kao da ju je muškarac s druge strane vrata pljusnuo. »Uzeo je Julijevo ime⁴?«

»Posvojeni je sin i nasljednik Gaja Julija Cezara.«

»A Cezarion je Cezarov sin po krvi! Što ih čini braćom...«

Nikad tako nisam o tome razmišljala i kad sam se približila kako bih vidjela vojnikovo lice na prozoru, muška me ruka uhvatila oko struka i osjetila sam hladni metalni vršak na vratu.

»*Meter!*« vrisnula sam, i prije nego što je Aleksandar dospio poskočiti da me obrani, niz vojnika počeo je silaziti stubama s drugoga kata. Ušli su kroz otvoreni prozor. Dvojica su držala Iru i Karmion, a treći je Ptolomeja držao za ruku.

Majka je isukla bodež o pasu, no plećati Rimljanin uhvatio ju je za zapešće dok su trojica otključavala vrata. »Puštaj me!« Majčin glas

⁴ Prezime Caesar (Cezar) koje je prisvojio Oktavijan ušlo je poslije u opću upotrebu u značenju mlađeg suvladara i prijestolonasljednika, (op. prev.).

zazvučao je kao oštra prijetnja i premda nije imala ovlasti zapovijedati rimskim vojnicima, kad ju je muškarac razoružao, pustio joj je zapešće. Bio je građen poput oca, jako mišićavih nogu i snažnih prsa. Mogao joj je slomiti ruku da je htio. Zapitala sam se je li to Oktavijan.

»Odvedite ih u palaču.« Naglašavao je svaku riječ. »Car će je htjeti vidjeti prije nego što se obrati narodu Aleksandrije.«

Majka je uspravila bradu. »A tko si ti?« zatražila je.

»Agripa. Bivši rimski konzul i glavni zapovjednik careve flote.«

Aleksandar mi je uputio pogled s drugog kraja odaje. Agripa je bio vojskovođa koji je porazio našeg oca kod Akcija. On je bio tajna svakog Oktavijanova vojnog uspjeha i muškarac kojega se otac najviše bojao. Imao je okruglo lice i premda sam znala iz očevih opisa da ima oko trideset jednu-dvije godine, doimao se mnogo mlađi.

»Agripa.« Majka je usnama pomazila njegovo ime kao da je od svile. Obračala mu se na latinskom i premda je besprijeckorno govorila osam jezika, riječi je naglašavala. »Vidiš li ovo blago?« Pokazala mu je leopardove kože na podu, masivne škrinje od srebra i zlata ispod kojih je jedva provirivao sag. »Može biti tvoje. Cijeli Egipat može biti tvoj ako želiš. Zašto da ga predaš Oktavijanu kad si baš ti porazio Antonija?«

No Agripa se naškiljio: »Nagovarate li me da se uortačim s Vama protiv cara?«

»Govorim ti da će te, ako si uz mene, narod prihvatiti kao faraona. Ne bi bilo rata. Ni krvoprolića. Vladali bismo kao Herkul i Izida.«

Muškarac koji me je držao za ruku tiho se zacerekao i majčine su oči bljesnule prema njemu.

»Od Agripe tražiš da izda Oktavijana«, rekao je. »Kao da od mora tražiš da prestane doticati obalu.«

Agripa je stisnuo dršku mača. »Očajna je i ne zna što govori. Juba, ostani tu s blagom...«

»*Juba*.« Majka je izgovorila njegovo ime s toliko prijezira koliko ga se može zbiti u jednu riječ. »Ti si mi poznat.« Iskoračila je i Juba me pustio. Nisam imala kamo pobjeći. Mauzolej su opkolili Oktavijanovi vojnici. Stala sam uz Aleksandra dok se majka približavala muškarcu kojemu je crna kosa bila duža nego u drugih Rimljana. »Majka

ti je bila Grkinja, a tvoj otac izgubio je u bitci s Julijem Cezarom. A gle sad.« Pogled joj je prešao s kožnog oklopa na prsima do mača s dvostrukom oštricom. »Postao si Rimljanin. Koliko bi ih to samo ispunilo ponosom.«

Juba je stisnuo zube: »Da sam na vašem mjestu, štedio bih riječi za Oktavijana.«

»A zašto on nije ovdje?« zatražila je. »Gdje je taj moćni osvajač kraljica?«

»Možda nadgleda svoju novu palaču«, rekao je Juba i ta je prijedba majci oduzela samopouzdanje. Obratila se Agripi.

»Nemoj me voditi k njemu.«

»Nema druge.«

»A moj muž?« Privukla mu je pogled prema vrhu stubišta, gdje je očevo tijelo ležalo osvijetljeno popodnevnim suncem.

Agripa se namrštio budući da Rimljani nisu priznavali njihov brak. »Priredit će mu se ukop kako dostoji konzulu.«

»Ovdje.« Potvrdila je. »U mom mauzoleju.«

Agripa je kimnuo. »Ako tako želite.«

»A moja djeca?«

»Ići će s Vama.«

»A... a Cezarion?«

Ugledala sam pogled koji je Agripa uputio Jubi i osjetila sam neko stezanje u grudima.

»Možete osobno pitati cara kakva mu je sudbina.«